

Terneuzen

gemeente SLUIS

RIB – Participatie en voorwaarden Rijksenergieprojecten (Kernenergie en VAWOZ)

16 januari 2025, Terneuzen (Stadhuis)

Programma

- **19.30 – 19.40** | Welkom door Wethouder Van de Voorde en Van Oostenbrugge
- **19.40 – 19.55** | Introductie van Piet Sinke
- **19.55 – 20.15** | Informatie over Rijksenergieprojecten, procedures en participatie
- **20.15 – 21.15** | Brainstormsessie Rijk-regiopakket en lokale voorwaarden
- **21.15 – 21.30** | Terugkoppeling en afsluiting

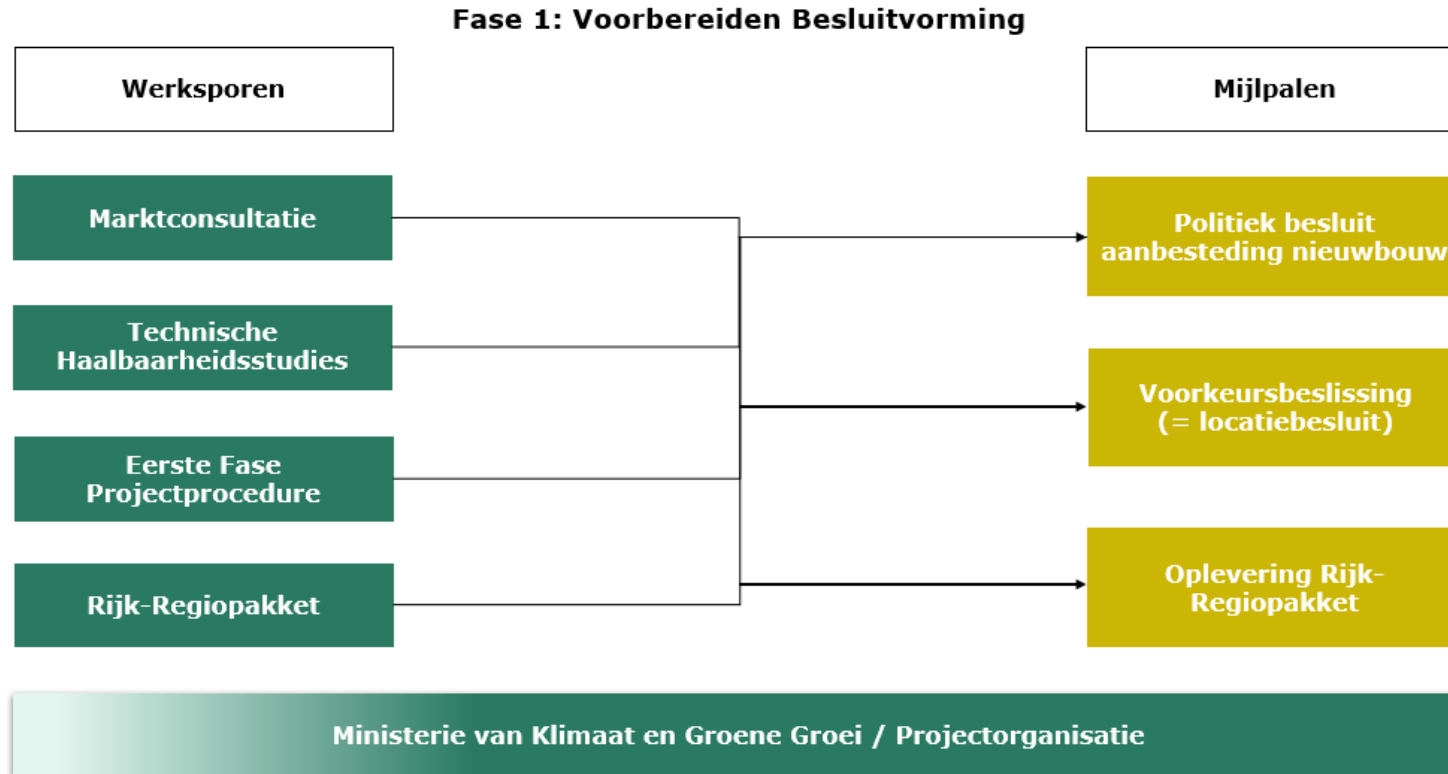
19.30 – 19.40 | Welkom door wethouders Van de Voorde en Van Oostenbrugge

- Welkom – Raadsleden van Sluis en Terneuzen
- Toelichting van de avond – meerdere sprekers
- Aanleiding – Grote energieprojecten en mede op verzoek van de Raad.
- Inzoomen op de impact van de Rijksenergieprojecten
- Doel: Het verkennen van de impact en een eerste ophaalsessie van input van voorwaarden voor een Rijk-Regiopakket

19.40 – 19.55 | Introductie Piet Sinke (Min KGG)

- Omgevingsmanager
- Projectvelden en taken
- Procedure en besluitvorming

- project in realisatie
- project in procedure
- te verwachten project
- CO₂ - tracé Porthos
- bundel buisleidingen en kabels (Delta Rhine Corridor)
- waterstofnetwerk
- hoogspanningsverbindingen
- onder water kabel/buis
- hoogspanning
- kernenergie
- Carbon Capture and Storage
- waterstof

Ruimtelijke strategie 380kV Netuitbreiding, VAWOZ en nieuwbouw kerncentrales

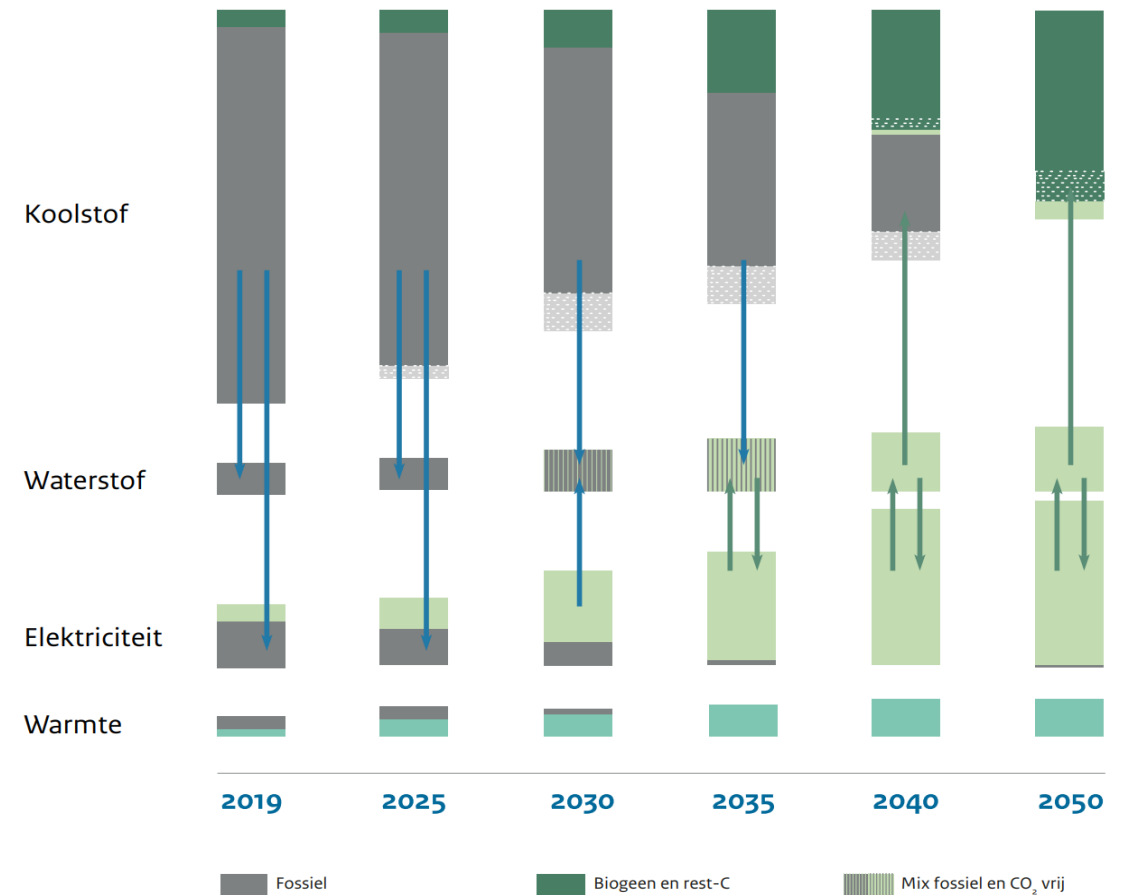
Uitgangspunten

- Besluitvorming per procedure maar wel o.b.v. integrale afweging
- Inhoud is leidend in de verschillende onderzoeken
- Gelijkwaardige uitgangspunten t.a.v. alternatievenontwikkeling tussen procedures
- Ruimtelijke synergie (voorkom elkaar 'in de weg zitten' en 'benut kansen')
- Procedures (inhoud) wachten niet op elkaar, maar wel 'synthese' bij besluitvormingsmomenten (wat betekenen keuzes voor de andere trajecten)
- No regret besluitvorming (voorkom lock-ins, suboptimale uitkomsten)
- Samenhangende en waar mogelijk gebundelde communicatie over projecten
- Adaptief ontwikkelpad op vier sporen: Omgeving, Besluitvorming, Ontwerp en Onderzoek

Naar een klimaatneutraal energiesysteem in 2050

- CO₂-vrije elektriciteit ruggengraat
- 2035 elektriciteitsketen CO₂-vrij
- WOZ is de ruggengraat van de elektriciteitsproductie; streefdoel 70 GW in 2050;
- kernenergie aanvulling op wind en zon (max 10% van primaire productie in 2050)
- Kernenergie: diversificatie, basislast-, regelbaar vermogen, verminderen 'opwekflauwttes' en ruimtelijk efficiënt
- 1,5-2,1 GW kernenergie in 2035 en 3,5-7 GW in 2050 (grote of kleine modulaire reactoren).

Locatiekeuze via de projectprocedure

Projectprocedure bestaat uit een voorkeursbeslissing en een **projectbesluit** (vergunningen);
Minister KGG is bevoegd gezag én initiatiefnemer voor eerste fase (tot voorkeursbeslissing);
Volgende stap: **onderzoeksplan** vaststellen waarin precieze locaties beschreven worden en wat we precies onderzoeken ("Notitie Reikwijdte en Detailniveau");
Daarna Voorkeursbeslissing o.b.v. een **integrale effectenanalyse** en **plan-MER**;
Nu in beeld om te onderzoeken: Terneuzen, Sloegebied, Maasvlakte I en II en mogelijk Eemshaven; daarnaast beoordelen we nog alle 1.374 binnengekomen reacties op het eerder gepubliceerde Voornemen en voorstel voor participatie.

Projectprocedure

De Rijksoverheid kan bij projecten van nationaal belang de besluitvorming aansturen. Onder de Omgevingswet wordt de projectprocedure gevolgd. Over energieprojecten besluit de minister voor Klimaat en Energie samen met de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

- 1 Voornemen en voorstel voor participatie**
Hierin staat het plan voor het project en hoe de omgeving kan meedenken. Iedereen kan hierop reageren of oplossingen aandragen.
- 2 Concept Notitie Reikwijdte en Detailniveau (concept-NRD)**
Dit is een onderzoeksplan waarin staat wat we onderzoeken en hoe we dit doen. Iedereen kan hierop reageren voordat dit definitief wordt. De onafhankelijke Commissie m.e.r. geeft hiervoor advies.
- 3 Vaststellen Notitie Reikwijdte Detailniveau (NRD)**
Dit onderzoeksplan vormt de basis voor het Milieueffectrapport (MER), waarbij we kijken naar alternatieven en milieueffecten.
- 4 Ontwerpvoorkeursbeslissing, Integrale effectenanalyse (IEA) en planMER**
De meest kansrijke optie wordt voorgesteld in de ontwerpvoorkeursbeslissing en de onderzoeken liggen ter inzage. Iedereen kan hierop een zienswijze indienen. De Commissie m.e.r. geeft hiervoor advies.
- 5 Vaststellen voorkeursbeslissing**
De ministers nemen een voorkeursbeslissing. Hierin kiezen ze de route of locatie voor het project.
- 6 Voorbereidingsbesluit**
Het voorbereidingsbesluit reserveert de locatie, zodat er geen andere projecten kunnen plaatsvinden. Dit kan maximaal 1,5 jaar.
- 7 Ontwerpprojectbesluit en projectMER**
Hierin staat hoe het project eruit gaat zien. Iedereen kan reageren voordat het definitief wordt. De Commissie m.e.r. geeft hiervoor advies over het MER.
- 8 Vaststellen projectbesluit**
Het besluit over hoe het project eruit gaat zien is vastgesteld. Bij de Raad van State kan beroep worden ingediend tegen het definitieve projectbesluit en vergunningen.

Het is mogelijk om te reageren. Dit kan mondeling (per telefoon of bij inloopbijeenkomsten), schriftelijk of digitaal.

terneuzen.nl

19.55 – 20.15 | Informatie over Rijksenergieprojecten, procedures en participatie

- Veelvoud van Rijksenergieprojecten
- Clusters van industrie in het gebied waarvan verduurzaming van de processen essentieel is.
- Onderzoek NSP en SDR (+/- 4,5 GW duurzame energie nodig)
- Procedures en programma's die eigen tijdlijn doorlopen
- We zitten aan tafel en praten mee over een optimale benadering
- De Rijksoverheid, de minister neemt uiteindelijk het besluit of iets er wel of niet komt.
- Programmabepaling ->

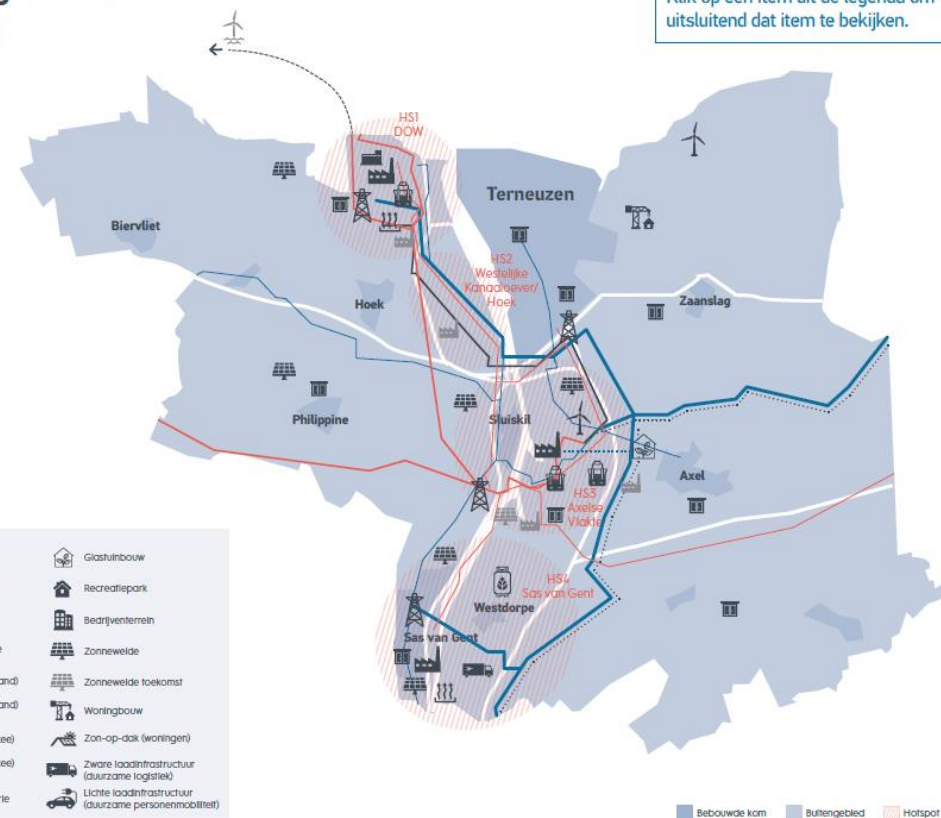
Pilot Integraal programmeren Zeeuws-Vlaanderen

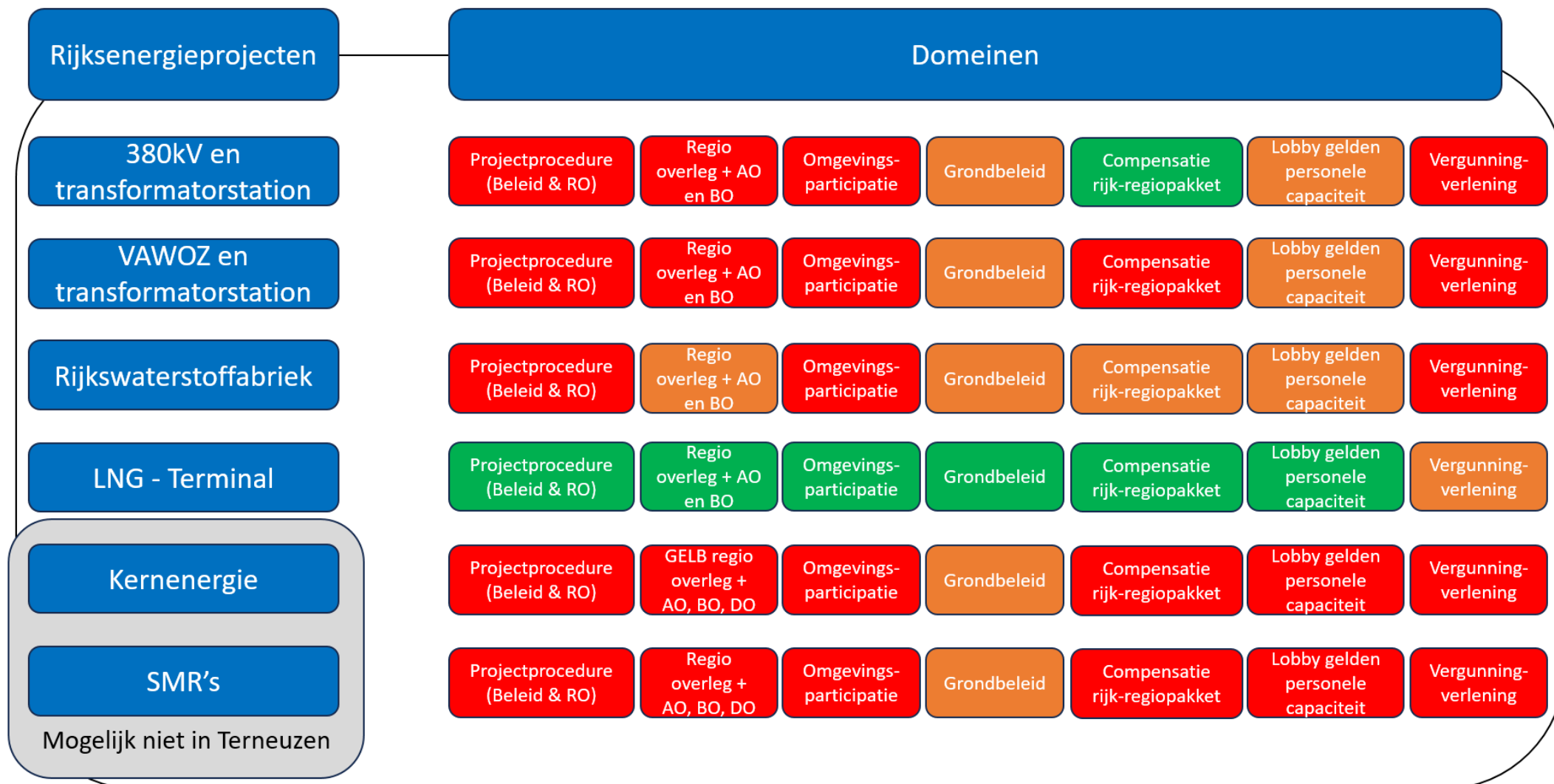
Terneuzen

Legenda

- Toekomstig hoogspanningsnet 380kV
- Hoogspanningsnet 380kV
- Hoogspanningsnet 150kV
- Tussenspanningsnet 50kV
- Bedieningsgebied HS/MS station
- Verbinding windpark
- Toekomstige verbinding windpark
- Gasnet HTL 64/80 bar
- Gasnet RTL 40 bar
- Bedieningsgebied regionaal gasnet
- Waterstofbackbone
- Bestaande waterstofleiding
- Leiding Yara - Glasuinbouw (warmte + CO₂)

Kerncentrale	Energieopslag	Glasuinbouw
Schakelstation	Warmteprojecten	Recreatiepark
Industriecluster	Groen gas	Bedrijventerrein
HS/MS station	Gas/WKK centrale	Zonnepanelen
Hoogspanningsstation	Windenergie (op land)	Zonnepanelen toekomst
Afvoer CO ₂	Windenergie (op land) toekomst	Woningbouw
Aanvoer waterstof	Windenergie (op zee)	Zon-op-dak (woningen)
Electrolysers	Windenergie (op zee) toekomst	Zware laadinfrastructuur (duurzame logistiek)
Energiecentrale	Uitbreiding industrie	Lichte laadinfrastructuur (duurzame personenmobiliteit)

Intensiteit van de inzet:

Beperkt Substantieel Intens

Informatie over Rijksenergieprojecten, procedures en participatie

- Geen blanco canvas
- College en raad hebben aangegeven waar bepaalde ontwikkelingen wenselijk en niet wenselijk zijn.
- Verwijzingen, bijvoorbeeld Paulinapolder / Mosselbanken.
- Veel hectares, we pakken het zoveel mogelijk integraal aan -> bundeling en brede visie op projecten zorgt voor een integrale benadering waarbij ruimte effectief kan worden gebruikt.
- Impact van de projecten is substantieel, vele zijn noodzakelijk voor de economie van Zeeuws-Vlaanderen.
- Bedreigingen zo goed mogelijk opvangen en kansen zo goed mogelijk benutten. -> stellen van voorwaarden

Ruimtebeslag van projecten

- Ruimtebeslag van projecten is gekoppeld aan de locatie.
- Efficiënte inpassing en integratie van het energiesysteem neemt minder ruimte in.
- Direct en indirect ruimtebeslag is hoog.
- Daarnaast rekening houden met de grootte van indirecte effecten van de bouw.
- Kernenergie en VAWOZ grootste indirecte effecten en daarom focus op deze projecten bij de werksessie.

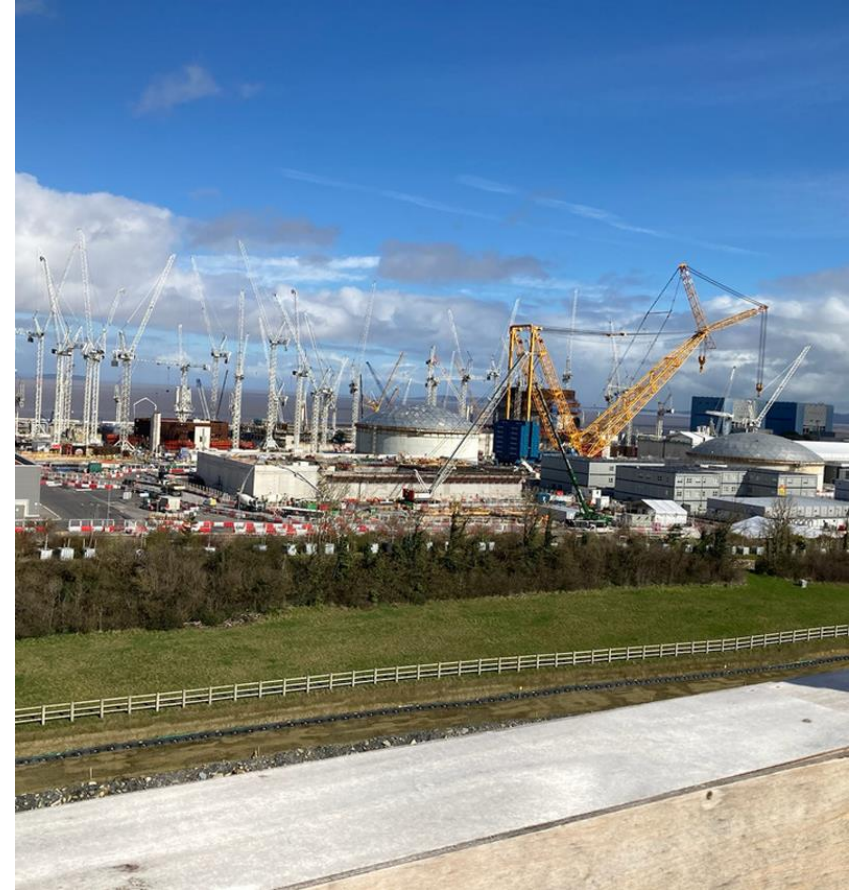
Projecten in Terneuzen en geschatte ruimtebeslag:	
380kV	20 - 23 hectare
VAWOZ*	5,5 hectare trafo – 10-12 hectare elektrolyser +tracé
Kernenergie*	2 centrales 50-60 ha. Tijdelijk werkterrein: 60-70 ha. (waarvan de helft direct gelegen naast bouwterrein)
LNG Terminal	10 hectare (bestemd industrieterrein)
SMR's	Onbekend
*Ook van invloed op Sluis.	

Kernenergie

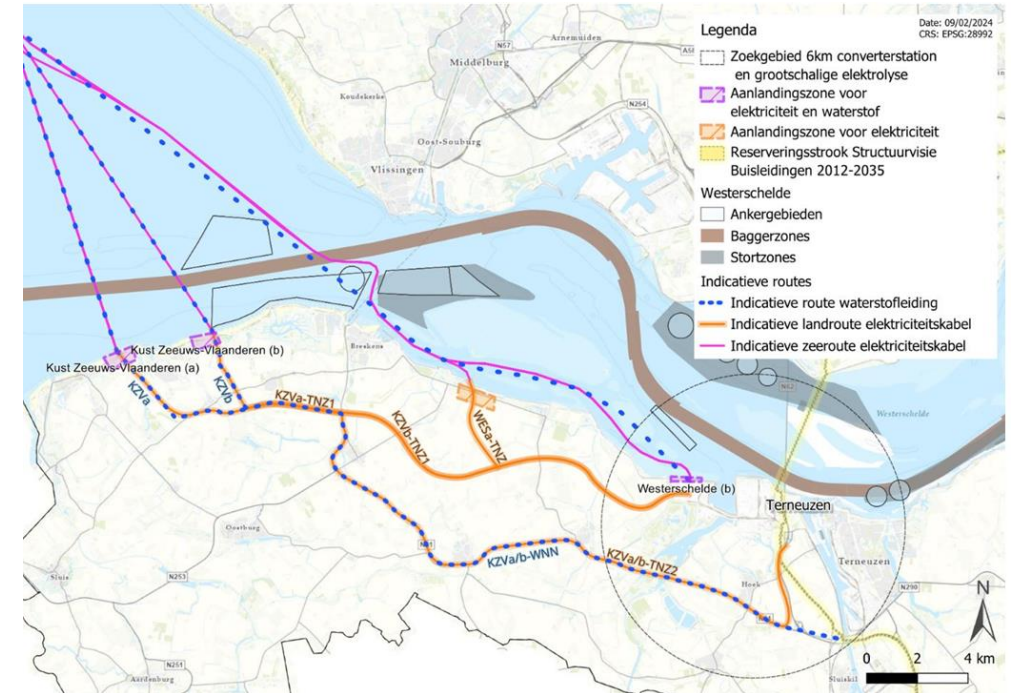
- Rijksoverheid zorgt z.s.m. in 2025 ter inzage legging concept-NRD en participatieplan
- College legt begin Q2 participatie en communicatieplan aan de gemeenteraad voor.
- Richting ministerieel besluit zekerheid voor starten omgevingsparticipatie.

- Impact: lange bouwfase, werknemers (8.000 – 10.000 op piekmomenten), huisvesting, druk op de basisvoorzieningen, druk op Natura 2000 gebied bij bouw, stikstof uitstoot, economische impuls (Hinkley Point)

Programma VAWOZ

- Doorlopen van het programma waarin mogelijkheden worden verkend voor aanlanden van de kabels van wind op zee (elektriciteit en waterstof)
- Waterstofleidingen waarschijnlijk niet haalbaar.
- Voor Zeeuws-Vlaanderen 2 aanlandingen onderzocht.
- De kans is groot dat tracé over land richting Terneuzen wordt aangelegd. Volgen van de N61 grond van RWS.
- Er moet dan aangeland worden waarbij er een aanlandpunt komt en een landroute naar de transformatorstation (mogelijk incl waterstoffabriek in/nabij Terneuzen).
- Tweede helft 2025 wordt toegewerkt naar een regioadvies (gemeenten en provincie)
- Impact: aanlanding kust, bouw convertorstation, e.v.t. elektrolyser(s) -> zicht en toerisme, bouwwerkzaamheden aanleg tracé, invloed op Natura 2000 gebied.

Rijk-Regiopakket en voorwaarden

Straks de werksessie – Eerste ophaalsessie van voorwaarden.

- Proportionele voorwaarden per project!

Verschillende voorwaarden:

- Randvoorwaardelijk – de minimale voorwaarden waar je aan moet voldoen om een project te mogen uitvoeren. Geborgd door Nationale of Europese wetgeving.
- Wettelijk compensatie – het compenseren van de impact die een project kan hebben op de omgeving.
- Bovenwettelijk – een aanvullende compensatie om bijvoorbeeld de leefbaarheid in een gebied te stimuleren.

Randvoorwaardelijk

- Een goede communicatie richting inwoners
- Regulering bouwverkeer
- Behoud en versterken van Natura 2000 gebied Westerschelde
- Gemeentelijk beleid gericht op de huisvesting van arbeiders
- Lokale ondernemers laten profiteren van energieprojecten

Landschappelijke inpassing

- Invulling landschappelijke inpassing van de Rijksenergieprojecten
- Behoud van voorzieningen en schadeloosstelling bedrijven en inwoners
- Gezamenlijke gebiedsontwikkeling havencorridor en leefbaarheid kernen.

Brede welvaart

- Mitigeren stikstof en milieuimpact van de bouw. Fonds voor bovenwettelijke milieuwinst om bedrijven best beschikbare techniek in te laten zetten -> Terugdringen stofoverlast.
- Inwoners verkrijgen een belang via een houders maatschappij in de kerncentrale, met de revenuen kunnen jaarlijks de stroomkosten gedekt worden (Geen elektriciteitskosten inwoners).
- Coördineren en stimuleren van betaalbare restwarmte in Zeeuws-Vlaanderen (250 miljoen euro). -> terugdringen impact warm koelwater op Natura 2000.
- Aanpak particuliere woningvoorraad (aankoop, sloop en renovatie) (0-150 miljoen)

Rijk-Regiopakket en voorwaarden

- Voorkeur om de randvoorwaardelijke voorwaarden standaard op te nemen.
- Daarnaast graag het gesprek voeren over de wettelijke en bovenwettelijke voorwaarden.
- Deze voorwaarden zitten gekoppeld aan het concept van brede welvaart (zie het schema).
- Gevraagd om het schema te bestuderen en na te denken op welke manier in brede zin voorwaarden gekoppeld kunnen worden aan de projecten.

Wonen, bereikbaarheid en voorzieningen <ul style="list-style-type: none">• Woningmarkt• Buurtvoorzieningen• Publieke voorzieningen• Infrastructuur en bereikbaarheid	Veiligheid en samenleving <ul style="list-style-type: none">• Verkeersveiligheid• Omgevingsveiligheid• Sociale veiligheid en cohesie
Economie, arbeidsmarkt en onderwijs <ul style="list-style-type: none">• Werkgelegenheid• Arbeidsmigratie• Onderwijs en innovatie• Regionale en lokale economie	Landschap, milieu en gezondheid <ul style="list-style-type: none">• Natuur• Milieu• Landschapsbeeld• Gezondheid van inwoners

20.15 – 21.15 | Brainstormsessie Rijk-regiopakket en lokale voorwaarden

Groepen 1 t/m 2

-> naar burgerzaal

Groep 1: Jozien Borgmeijer

1. Begijn, J.F. (CDA) - Terneuzen
2. Boot, P.M. (PVV) - Terneuzen
3. Dellaert, F. (50Plus) - Terneuzen
4. De Croock - Sluis
5. Van Assche (Wethouder) – Sluis
6. Meij, G.L. (VVD) - Terneuzen

Groep 2: Daniël Rouw

1. Dijkhuis-Dieleman, A.D.W. (CDA) - Terneuzen
2. Eerkes, H. (Christenunie) - Terneuzen
3. Verdurmen, J.J.M. (Top/GB) - Terneuzen
4. Keijmel – Sluis
5. Oggel, D.J. (Top/GB) – Terneuzen
6. De Kok M. (PVDA) - Terneuzen

20.15 – 21.15 | Brainstormsessie Rijk-regiopakket en lokale voorwaarden

Groepen 3 t/m 5

Groep 3: Glenny Davidse

1. Ellen, J.R. (ChristenUnie) - Terneuzen
2. Hessing, J.C. (50Plus) - Terneuzen
3. Kollem, van, F.H. (Groenlinks) - Terneuzen
4. Poissonnier - Sluis
5. Butter – Sluis
6. Voncken, L.S. (VVD) - Terneuzen

Groep 4: Susan Janssen

1. Koliijn, J.C. (SGP) - Terneuzen
2. Liefing, C.L. (PvdA) - Terneuzen
3. Mobach, R.A.A. (CDA) - Terneuzen
4. Riemens - Sluis
5. Dekker (CDA) – Sluis
6. De Kraker, P. (D66) - Terneuzen

-> blijven in raadzaal

Groep 5: Piet Sinke

1. Mulleman, S.E.A. (SP) - Terneuzen
2. De Witte, J.C. (Johny de Witte) - Terneuzen
3. Zandman, I.F. (PVV) - Terneuzen
4. Groeneveld, M. (VVD) - Terneuzen
5. Van Oostenbrugge – Sluis
6. Oppeneer, E. (SGP) – Terneuzen

21.15 – 21.30 | Terugkoppeling en afsluiting

Voor vragen op het gebied van kernenergie en de procedure, kijk op:

www.overkernenergie.nl

Heeft u vragen naar aanleiding van dit onderwerp? Neem dan contact op met:

- Inwoners en bedrijven: Piet Sinke (regio Zeeland) via contact.kernenergie@minezk.nl
- Heeft u vragen aan de gemeente Terneuzen? Neem dan contact op met: energie@terneuzen.nl
- Heeft u vragen aan de gemeente Sluis? Neem dan contact op met: duurzaamheid@gemeentesluis.nl

